

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 151. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890597104752.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Nissen hos Spekhøkeren

Nissen hos Spekhøkeren blev trykt første gang i H 2-53, der udkom 30.11.1852.

Eventyrets tilblivelseshistorie er ukendt, men det er sandsynligvis skrevet i oktober 1852, som det indirekte fremgår af et brev til Carl B. Lorck 4.11.1852 (se ovf. s. 148).

A havde tidligere arbejdet flygtigt med nissefiguren i *Dødningen* (I 193) og *Reisekammeraten* (I 69.7 m. note), og nisserne er på listen over gæsterne, der skal inviteres i *Elverhøi* (II 80), men først i eventyrkomedien *Lykkens Blomst* (1845) spiller den en vigtig rolle som formidler mellem den naturlige og overnaturlige verden. Det samme er tilfældet i *Meer end Perler og Guld* (1849), der vidner om at nissen, der oprindeligt hører til på landet, men her kaldes husnisse og bor på Vesterbro i København, endnu var en ret ukendt skikkelse i byerne. A lader den således præsentere sig selv ved ordret at citere Thieles Danmarks Folkesagn (SS X 417).

255.3*Spekhøker*] Viktualiehandler. - **5***Juleaften ... Smør*] iflg. folketroen beskyttede nissen hus og hjem, og som tegn på det gode forhold mellem husbond og nisse sattes risengrød frem til nissen juleaften. - **14-16***Papir ... Poesi*] egentligt indpakningspapir brugtes endnu ikke, jvf. *Hørren* (II 212). A brugte iøvrigt senere motivet med studenten og den gamle bog i *Tante Tandpine* (V 213f). - **24***Bøtte*] skraldebøtte.

256.4*Mundlæder*] egl. om munden som taleredskab; snakketøj. - **15****13-14***det er saadant noget ... klippes ud*] aviserne bragte dagligt en fortsat roman, føljetonen, som altid var anbragt nederst på siden; den kunne afklippes, falses og indbindes. - **18***Smørfjerdingen*] bøtte med 1/4 tønnde smør. - **22***Qvisten*] iflg. Olrik 103 et minde om den unge A.s hybel i Vingårdsstræde. - **26-31***en Stamme ... vidunderligt deiligt*] sml. Gozzis trylletræ i *Fodreise* (60); jvf. iøvrigt frugterne på kundskabens træ i *Paradisets Have* (I 152) og de lysende blomster i *Skyggen* (II 130). - **33** *fornummet*] fornemmet.

257.10-11*Tidende*] sandsynligvis en hentydning til Berlingske Tidende. - **36***Silkemantille*] sjalslignende klædestykke til udendørs brug.